

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1, 3 och 4 §§ förordningen den 20 november 1845 (nr 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva, m. m.

Genom en den 12 januari 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 39, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) L a g

om ändrad lydelse av 1, 3 och 4 §§ förordningen den 20 november 1845 (nr 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva.

Härigenom förordnas, att 1, 3 och 4 §§ förordningen den 20 november 1845 i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva¹, skola erhålla följande ändrade lydelse.

1 §.

Vill den, som tillhandlar sig lösören och tillåter, att desamma få i säljarens vård kvarbliva, att vad han tillhandlat sig skall fredas från utmätning för säljarens skuld och i händelse av dennes konkurs från boets tillgångar avskiljas, upprätta skriftlig avhandling om köpet, med förteckning å de köpta persedlarna och vittnens underskrift, och låte sedermera från predikstolen i kyrkan uti den församling, där säljaren bor, å nästa söndag, då gudstjänst därstädes hålles, om samma avhandling uppläsa kungörelse, upptagande säljarens och köparens namn och yrken, dagen då köpeavhandlingen blivit uppgjord samt köpeskillingens belopp, över vilket uppläsande bevis bör tecknas å handlingen; varefter denna bör, om egendomen finnes i stad med rådstuvurätt, inom åtta dagar efter kungörandet uppvisas, i Stockholm hos överståthållarämbetets kansli, och i annan stad inför rådstuvurätten för att i dess protokoll intagas samt, om egendomen finnes å annan ort än nu sagts, ej allenast inom berörda tid för landsfiskalen i orten eller, där stadsfogde finnes, för stadsfogden uppvisas och i bestyrkt avskrift honom tillställas, utan ock

¹ Senaste lydelse se beträffande 1 § SFS 1907:36 s. 45 samt beträffande 3 § 1921:243.

senast inom en månad efter kungörandet inför häradsrätten till intagande i dess protokoll företes.

3 §.

Är köpeavhandling så upprättad och behandlad, som i 1 § sägs, men inträffar utmätning inom trettio dagar efter det avhandlingen för intagande i protokollet hos överståthållarämbetets kansli eller inför rätten förededdes, eller försättes säljaren i konkurs efter ansökning, som gjorts inom sagda tid, vare den sålda egendomen ej fredad från att utmätas eller att till konkursboet räknas. Lag samma vare, där konkurs föregåtts av offentlig ackordsförhandling, som på grund av konkursen förfallit, eller följt på ansökning, som gjorts inom fjorton dagar från det kungörelse om ackordsförhandlings upphörande varit i allmänna tidningarna införd, samt beslutet om inledande av ackordsförhandling meddelats inom tid, som i första punkten sägs. Göres efter utgången av sistnämnda tid jäv mot köpeavhandling, vilken befinnes så upprättad och behandlad, som nyss sagts, vare, där jävet göres vid utmätnings-tillfälle, fordringsägaren skyldig att, om han vill fullfölja jävet, inom en månad därefter väcka talan mot såväl säljaren som köparen vid domstolen i den ort, där godset finnes, eller vare all talan i ty mål kvitt; och stånde godset i kvarstad, därest sökanden inom fjorton dagar efter utmätningsförrättningen hos överexekutor ställer full borgen för den kostnad och skada, som av kvarstaden följa kan; var säljarens egendom avträdd till konkurs, skall vad om återvinning av lös egendom till konkursbo är stadgat i 39 § konkurslagen äga motsvarande tillämpning.

4 §.

Utan hinder därav, att med köpeavhandling om lös egendom blivit så förfaret, som här ovan sagt är, äge domaren efter omständigheterna pröva avhandlingens giltighet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

2) L a g

angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 11 juni 1915 (nr 219) om avbetalningsköp.

Härigenom förordnas, att 17 § lagen den 11 juni 1915 om avbetalningsköp skall erhålla följande ändrade lydelse.

17 §.

Har köparen, i avtalet eller sedermera, för den händelse han framdeles skulle komma att åsidosätta sina förpliktelser, avstått från någon rätt eller

förmån, som honom enligt här ovan givna stadganden tillkommer, skola dessa ändock lända till efterrättelse.

Avtal om domstols behörighet att upptaga tvist angående avbetalningsköp vare, om avtalet ingåtts innan tvisten uppkommit, utan verkan.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948.

3) L a g

angående ändrad lydelse av §§ 11 och 12 förordningen den 4 mars 1862 (nr 10) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer.

Härigenom förordnas, att §§ 11 och 12 förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

§ 11.

Då kallelse är så sökt, som i 9 § sägs; utfärde rätten offentlig stämning å okända borgenärer att sist å viss dag, sedan sex månader förflutit, giva sina fordringar skriftligen eller muntligen an. Stämningen varde i rättens kansli anslagen sex månader före inställedagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången fem och tredje gången sist två månader innan den dag inträffar. Kronans ombudsman i orten och alla inländska borgenärer, som å den i 9 § omförmälda förteckning upptagna äro, skola om stämningen särskilt underrättas; och foge rätten anstalt, att sådan underrättelse varder, minst en månad före inställedagen, dem meddelad.

§ 12.

Uraktlåter borgenär, den där ej finnes upptagen å omförmälda förteckning, att sin fordran å den i kallelsen utsatta inställedagen angiva, och har han den ej heller förut angivit, have sin talan förlorat mot gäldenär, som ej visas hava före inställedagen ägt eller å nämnda tid erhållit vetskap om fordringens tillvaro.

Är kallelse — — — är sagt.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

¹ Senaste lydelse se SFS 1933:326.

4) L a g

om tid för framställande av anspråk mot löftesman enligt 4 § förordningen den 28 juni 1798 angående vissa omständigheter uti lagsöknings- och utmättningsmål.

Härigenom förordnas, att vad i 4 § förordningen den 28 juni 1798 angående vissa omständigheter uti lagsöknings- och utmättningsmål är stadgat om viss tid inom vilken borgenär har att lagsöka löftesman i anledning av borgen, som ingåtts såsom för egen skuld, vid påföljd att denne eljest är fri från sin borgen, skall anses iakttaget, om inom sålunda föreskriven tid talan mot löftesmannen blivit vid domstol väckt eller anspråket eljest hos domstol eller domare gjorts i laga ordning gällande.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948.

Genom lagen upphävas förklaringen den 29 juli 1812 över 4 § i 1798 års förordning samt kungörelsen den 9 maj 1835 (nr 25 s. 4) angående tid för lagsökning hos Kungl. Maj:ts befallningshavande emot löftesman, vilken borgat såsom för egen skuld.

5) L a g

om ändring i förordningen den 4 maj 1855 (nr 66) angående handelsböcker och handelsräkningar.

Härigenom förordnas, att 12—18 och 25 §§ förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar skola upphöra att gälla samt att 23 § nämnda förordning¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

23 §.

Räkning å varor, utborgade till köpman utan avtal om öppen kredit, skall gäldenären bevisligen tillställas senast inom tre månader efter utgången av det år, varunder det utborgade i handelsboken inskrevs, där ej annorlunda uttryckligen avtalat är.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

¹ Senaste lydelse se SFS 1868: 66 s. 7.

6) L a g

om ändrad lydelse av 71, 93 och 94 §§ växellagen.

Härigenom förordnas, att 71, 93 och 94 §§ växellagen¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

71 §.

Växelpreskription avbrytes genom:
delgivning av stämning eller av lagsökning till svensk domstol eller kungörande av rättegång vid sådan domstol;
växelfordringens åberopande för kvittning vid svensk domstol;
fordringens bevakning — — — konkurs; eller
dess anmälade — — — utan konkurs.

Genom växelfordrans anhängiggörande vid domstol i främmande stat avbrytes preskription, där gäldenären har hemvist i den staten eller, utan invändning mot domstolens behörighet, inställer sig i målet eller personligen erhållit del av stämningen. Lika med växelfordrans anhängiggörande vid utländsk domstol anses kungörande av rättegång vid sådan domstol enligt där gällande lag. Har i främmande stat fordringen bevakats i växelgäldenärs konkurs eller anmälts under ackordsförhandling utan konkurs, vare preskription därigenom avbruten, där växelgäldenären vid konkursens eller ackordsförhandlingens början hade hemvist i den främmande staten. Växelfordrans åberopande för kvittning vid utländsk domstol medföre ock avbrott i preskription.

Preskription avbrytes — — — vidtagit åtgärden.

Har preskription — — — sist handlades.

Möter för — — — hindrets upphörande.

93 §.

Om laga domstol i växelmål gälle vad för tvistemål är stadgat.

Vill man — — — i lagsökningslagen.

94 §.

I växelmål må, där käranden det äskar, delgivning av stämning ombesörjas av honom.

På framställning av käranden skall rätten, om synnerligt hinder ej möter och svaranden är så till hands att han kan infinna sig, utsätta första inställelse till samma dag som stämning sökes eller nästföljande dag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

¹ Senaste lydelse av 71 och 93 §§ se SFS 1937: 458.

7) **L a g**
om ändrad lydelse av 53, 71 och 72 §§ checklagen.

Häri genom förordnas, att 53, 71 och 72 §§ checklagen¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

53 §.

Checkpreskription avbrytes genom:
delgivning av stämning eller av lagsökning till svensk domstol eller kungö-
rande av rättegång vid sådan domstol;
checkfordringens återopande för kvittning vid svensk domstol;
fordringens bevakning — — — konkurs; eller
dess anmälade — — — utan konkurs.

Genom checkfordrans anhängiggörande vid domstol i främmande stat av-
brytes preskription, där gäldenären har hemvist i den staten eller, utan in-
vändning mot domstolens behörighet, inställer sig i målet eller personligen
erhållit del av stämningen. Lika med checkfordrans anhängiggörande vid ut-
ländsk domstol anses kungörande av rättegång vid sådan domstol enligt där
gällande lag. Har i främmande stat fordringen bevakats i checkgäldenärs
konkurs eller anmälts under ackordsförhandling utan konkurs, vare preskrip-
tion därigenom avbruten, där checkgäldenären vid konkursens eller ackords-
förhandlingens början hade hemvist i den främmande staten. Checkfordrans
återopande för kvittning vid utländsk domstol medföre ock avbrott i pre-
skription.

Preskription avbrytes — — — vidtagit åtgärden.

Har preskription — — — sist handlades.

Möter för — — — hindrets upphörande.

71 §.

Om laga domstol i checkmål gälle vad för tvistemål är stadgat.

Vill man — — — i lagsökningslagen.

72 §.

I checkmål må, där käranden det äskar, delgivning av stämning ombesör-
jas av honom.

På framställning av käranden skall rätten, om synnerligt hinder ej möter
och svaranden är så till hands att han kan infinna sig, utsätta första instäl-
lelse till samma dag som stämning sökes eller nästföljande dag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga
delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

¹ Senaste lydelse av 53 och 71 §§ se SFS 1937:459.

Till grund för de genom propositionen framlagda lagförslagen, vilka äro föranledda av nya rättegångsbalken, ligga av processlagberedningen i betänkande den 17 mars 1944 (SOU 1944: 9 och 10) framlagda lagförslag i samma ämnen. Lagrådet har den 19 juni 1945 avgivit utlåtande över sistnämnda lagförslag. Beträffande motiveringen till lagförslagen hänvisas till förenämnda betänkande och propositionen.

Utskottet har vid sin granskning av de genom propositionen framlagda lagförslagen icke funnit anledning till erinran mot desamma och får alltså hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition, nr 39, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 juni 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från första kammaren: herrar *Schlyter, Wagnsson, Westman, Ahlkvist, Löthner, William Ohlsson, Lindblom* och *Herlitz**;
från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Gezelius, Hedlund* i Östersund, *Werner, Olsson* i Mellerud, *Lindberg, Rylander* och *Andersson* i Mölndal.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Stockholm 1946. Kungl. Boktryckeriet P. A. Norstedt & Söner.
462334